

Preken visitasgudstjeneste Randaberg og Grødem

14.05.2023

(Biskopen la først fram en brodert løper på kanten av prekestolen og fortalte at hun hadde vært på «Gjenbruken».)

Prestene i dette bispedømmet har i underkant av 3000 sørgesamtaler pr år. I samtaler med pårørende i forkant av gravferder har jeg lagt merke til noe som er felles: Ei svigerdatter kan si: *Hun fikk tid til så mye*. En sønn kan undre seg og spør: *Han jobbet jo alltid og likevel var han der for oss. Hvordan han rakk alt?* Ei datter viser fram en brodert løper og sukker: *hun var så nøyaktig og likevel fikk hun gjort så mye*. Hvor kommer denne styrken og tålmodigheten fra? Hvor hentet de kraften?

I skapelsesfortellingen står det at Gud Herren formet det første mennesket av jord og blåste livspust inn i Adam. Det er noe med den pusten. Vi er i tida før pinse, en slags «pinseadvent». Jesus lovet disiplene at han ikke skulle la dem bli forlatt. Ved sin Ånd, Talsmannen, Hjelperen, Trøsteren, skal han komme og være hos dem. Neste uke er det både 17. mai og Kristi Himmelfartsdag.

Fortellingen om “himmelfarten” hører til i et annet verdensbilde enn vårt. Sjølt om vi ikke tror på en himmelsk «etasje» over jorden, over det vi kan se, har himmelfartsdagen et budskap vi trenger å høre. Jesus ble usynlig for disiplene, usynlig for oss, for å kunne være overalt og hos alle samtidig. Derfor snakker vi ikke om Jesus bare i fortid. Han er her og nå. Alltid presens, nåtid.

I bibelen er det ofte noe vi ikke forstår. Alt går ikke opp i en moderne og vitenskapelig virkelighetsforståelse. Gikk Jesus virkelig på vannet? Det går jo ikke an, uten at isen ligger tjukk, og det gjorde den vel ikke på Genesaretsjøen? I møte med det vi ikke forstår kan vi velge to strategier: Vi kan miste motet, bli irritert og gi opp. Mange gjør det. De rister på hodet av barnetroen og sier «Nei, jeg får ikke til å tro. Jeg er ikke kristen». Men det finnes en annen mulighet. Fra 1. Johannes-brev hørte vi vitnesbyrd fra en som har gått videre uten å løse gåtene eller finne fasiten, men som likevel har bevart troen: *Dette er vår frimodige tillit til ham*. Tro som tillit er mulig selv om ikke alt går opp på realfags-måten. I møte med det vi ikke fatter kan vi bryte ut i lovprisning og takk til Gud som alltid er større enn alt. Vi har to valg.

Evangelisten Lukas har tatt vare på deler av det Jesus sa som ikke er med i andre evangelier, blant annet dagens lignelse. Er dette et bilde av Gud? I bygder og byer fins det fortsatt folk som har blitt skremt av Guds strenge øye. Kanskje har de til og med tenkt at Gud ligner på den urettferdige dommeren? De hørte ikke at poenget med lignelsen er gitt i de innledende ordene: “Denne lignelsen

fortalte Jesus for *at de alltid skulle be og ikke gi opp*". En urettferdig dommer gir etter for masing, hvor mye mer skal ikke da Gud høre oss når vi ber?

Ord og vendinger i bibelen kan bli misbrukt. Jesus sitt spørsmål om Menneskesønnen kommer til å finne troen på jorden når han kommer igjen kan gjøre oss redde. Tror vi nok? Eller ordene kan føre til at vi blir veldig opptatt av alle som ikke tror. På samme måte som vi har to valg i møte med fortellingen om Kristi himmelfart har vi det her også: Vi kan bli skremt eller vi kan dele undringen: Lurer på om Menneskesønnen vil finne troen på jorden når han kommer igjen? Tro er ikke et entydig begrep. I dåpen henger tro tett sammen med ordene om å tilhøre Jesus. «Jeg tegner deg med det hellige korsets tegn til vitnesbyrd om at du skal tilhøre Jesus og tro på ham» Når vi er små eller hvis vi får en hjerneskade eller blir demente kan vi fortsatt ha tro som tilhørighet.

Derfor er jeg så glad i trosbekjennelsens ord om Den hellige ånd. Den tredje trosartikkelen knytter Ånden til de helliges samfunn, til oss, så forskjellige og feilbarlige som vi er. Jesus lovet å sende sin hjelper og talsmann til disiplene. Luther skriver i forklaringen til den tredje trosartikkelen: *Jeg tror at jeg ikke av meg selv kan tro, men den hellige ånd kommer meg til hjelp*. Måten Ånden hjelper oss på kan være forskjellig. Men noe er gitt som fysiske holdepunkt, så ikke alt blir svevende. Tro krever ikke en spesiell opplysning eller innsikt. Troen blir gitt gjennom Ordet, forkynnelsen. Noe vi hører og kan tygge på og diskutere. Og troen blir gitt gjennom sakramentene. «Det skjer et under i kirken, større enn verden vet.» Alle er vi invitert til et enkelt måltid der Jesus har lovet å være til stede i brød og vin, for at vi skal se at han gir seg sjøl, sitt liv for oss og til oss.

(Viser fram løperen igjen.) Tilbake til de pårørende som undret seg over alt de gamle fikk tid til. Hvordan kunne de greie så mye? Gud ga kraft! Vi gjør som regel den feilen at vi skiller mellom det vanlige livet og det kristne eller åndelige livet. Pinsedagen fikk de redde disiplene mot til å gå ut i Jerusalem og fortelle om Jesus. Det var ikke plutselig en flokk andre mennesker som gikk rundt og vitnet om Jesus: det var fortsatt Peter og Jakob og Johannes og noen som het Maria.

Når Ånden kommer, samarbeider den med den ånden eller pusten som er i oss fra fødselen, fra Skaperens hånd. Alt godt mennesker gjør, alle kreftene våre, er gitt av den samme Ånden som hjelper oss å tro på Jesus. Jeg syns Åse Marie Nesse får fram denne gode sammenhengen i dette diktet: «*Sterkere enn alle er dei gamle kvinnene, dei kan bere sju vaksne søner på strakt hjarta, løfte opp ein fallen sjømann med sine krokete fingrar falda i bøn.*»

Av og til får vi bønnesvar som oppleves «overnaturlige» og for noen blir det bevis for troen på at Jesus virkelig har seiret over døden. Vi lengter vel alle etter under. Livet i seg sjøl er et under. Tenk at vi finnes i stedet for å ikke være til!

Nå er vi her en maisøndag i Randaberg kirke. Vi er her av ulike grunner. Kanskje for å bære noen vi er glade i fram til Gud i bønn, eller for å be om styrke til dagene. I forhåndsmeldingen for Randaberg menighet står det: «Vi har folk som stadig er i bønn for menigheten og verden». Vi er del av en stor bevegelse. Gud puster liv i oss og lar oss leve og få tid til utrolig mye. Den samme Gud hjelper oss å tro ved sin Hellige ånd, så vi kan bryte ut i takk og lovprisning.

Det er som ett stort åndedrett gjennom hele tilværelsen, ut fra Gud, inn i oss, ut fra oss, tilbake til Gud. Derfor skal *vi alltid be og ikke miste motet.*

Ære være faderen og Sønnen og Den hellige ånd som var, er og blir en sann Gud fra evighet til evighet.